

RAGNAR THOURSIES

ARKIV

Över tidens sus i tallar, över årens flykt
på fjädermolnets vinge bred och stark,
trår från natt till dag, från nöd till
frihet ifrån fruktan den strävan
som är lika för oss alla. En öppen stad,
ej en befästad, bygger vi gemensamt-
- Dess ljus slår upp mot rymdens ensamhet.
Sundbybergsprologen

INNEHÅLL

Ragnar Thoursies arkiv

- B1 Manus - egna
- E1 Brev - korrespondens
- F1 Arbetsmaterial
- F2 Anteckningsböcker
- F3 Tidningsartiklar
- F4 Handlingar rörande arbetsmarknaden
- F5 Övriga ämneshandlingar
- Bilaga F4:1-5 Handlingar rörande arbetsmarknaden

Ragnar Thoursies arkiv

Ragnar Thoursie (1919-2010) var författare och statsämbetsman. Han räknas till den svenska modernistiska lyrikens främsta skribent och som sådan debuterade han redan 1945, samma år då han anställdes vid Riksförsäkringsanstalten; vilket några år senare ombildades till arbetsmarknads-styrelsen (AMS) som var den myndighet som ansvarade för de olika insatserna i arbetsmarknadspolitiken. Vid sistnämnda var han byråchef ifrån 1972 till sin pensionering 1985. Han kom att skriva både lyrik som prosa; här till även flera offentliga utredningar och även så småningom en bok om Arbetsförmedlingens historia (1991). Hans produktion var stor och så sent som 2009 gav han ut ett verk om äldreomsorgen.

Författaren Ragnar Thoursie donerade 2007 sitt forskningsmaterial till Växjö universitet. Det består främst av arbetsmaterial och manusutkast till hans utgivna verk, men även av självbiografiskt upplevda händelser alltifrån det frireligiösa föräldrahemmet i sörmländska Katrineholm till den svenska byråkratins innersta väsen. Arkivmaterialet präglas av egna nedtecknade minnen. Hans manus och arbetsmaterial går in i varandra. Arbetsmaterialet består av olika anteckningar, kopior på artiklar ur tidskrifter och verk, noteringar och skisser. Bland tidningsklippen i hans samling märks bl a de som behandlar Ivar Kreuger.

I arkivet finns även kopior på faderns Johan Algot Thoursies (1878-1968) minnesanteckningar om sitt liv. Ett material som sonen Ragnar delvis skrivit rent på maskin. Det finns även en mapp med material om Ragnars syster Emy Thoursie (1909-2002).

I materialet ingår också några av hans arbetsmarknadspolitiska utredningar 1960-1989 och handlingar om arbetsmarknaden. Bland hans bevarade tjänsteanteckningsböcker märks särskilt en betitlad "Diskussion på Harpsund 12-13/3 1955". Genom sitt arbete kom han att följa AMS utveckling och han har i sin roman Elefantsjukan (2003) skildrat den svenska byråkratin inifrån med stor självdistanserad humor.

Ragnar Thoursies verk:

- 1945 Emaljögat (diktsamling - den första)
- 1948 Kulissbygget (tillsammans med E Köttling)
- 1951 Sundbybergs-prologen (dikt - beställningsverk till staden Sundbybergs 25-årsjubileum)
- 1952 Nya sidor och dagsljus (diktsamling - den andra)
- 1957 Mod att leva (diktsamling; urval av tidigare utgivna dikter)
- 1987 Den nya människan (samlingsvolym med tidigare utgivna dikter och en del nytt)
- 1989 Kråkorna skrattar (diktsamling - den tredje)
- 1991 Arbetsförmedlingens historia (tillsammans med L. Delander och E. Wadensjö)
- 1998 Kyrkomakt och irrfärder (Tegnérssamfundets årsskrift 1998)
- 2001 Ditt ord är ljus (självbiografi)
- 2003 Elefantsjukan (självbiografi/roman)
- 2004 En öppen stad, ej en befästad, bygger vi gemensamt (samlade dikter; samlingsvolym med tidigare utgivna dikter och en del nytt)
- 2007 Igelkottsfrid (självbiografi)
- 2009 Sånger från äldreomsorgen

Nielas Rosenbalek

ARKIV

Ragnar Thoursies arkiv

Serierubrik			Seriesignum
MANUS – EGNA			B 1
Plats	Volym	Tid	Anmärkning
			Serien förvarad i arkivkartong; volym 1-11 i arkivkapsel. Egna litterära bok- och artikelmanus, både publicerade och opublicerade. Volym ett till elva av Ragnar Thoursie själv samlade och nummerade; häri ingår även en hel del arbetsmaterial och underlag såväl som recensioner mm rörande verken.
	1	1938-1941	<i>Sånger ur Noas natt</i>
	2	1940-tal	<i>Emaljögat</i> (1945), dikt och prosa (tidigt 1940-tal)
	3	1942-1943	<i>Självstymparens sju ansikten</i>
	4	1946	<i>Mordet på skyldockan</i> (ej fullbordat)
	5	1952	<i>Nya sidor och dagsljus</i> (sättmanus och utkast)
	6	1953-1954	<i>Uppståndelsens morgon</i> (manussidor till ett romanprojekt)
	7	1940-1959	artiklar; bokanmälan
	8	1985	<i>Lyriska läroår</i> ; biografiska uppgifter (bl a brev ifrån Egon Kötting) mm
	9	1987	<i>Den nya människan</i> (författarens kommentarer; dikter som lagts till respektive utgått); häri även två kassetband: Lyrikmagasinet 3/9 1987 "Den nya människan" – Matts Rying och Ernst Günther.
	10	1988-1989	<i>Kråkorna skrattar</i> ; häri arbetsmaterial; två handskrivna diktböcker av Thoursie
	11	1989-1992	<i>Kråkorna skrattar</i> (manus daterat 12 april 1989; korrektur); häri även intervju med Matts Rying den 29 mars 1992; två kassetband med recensioner av verket – dels förf. Tobias Berggren (f 1940) i Kulturnytt 3/11 1989 och dels Horace Engdahl o. Jan Olov Ullén i Lyrikmagasinet 23/12 1989
	12	1991-1995	Första manus till <i>Elefantsjukan</i> , sept. 1991 till juli 1995
	13	1999-2000	Andra manus till <i>Elefantsjukan</i>
	14	2003	Tredje manus till <i>Elefantsjukan</i> ; häri även en bunt med icke publicerat avsnitt
	15	1986-2001	<i>Ditt ord är ljus</i> ; häri även en hel del arbetsmaterial
	16	1993-2009	Manusutkast till boken <i>Sånger från äldreomsorgen</i> (publicerad 2009); häri även en mapp "Arbetsmaterial från filmningen SVT av Märit Andersson, 1993-94"

ARKIV

Ragnar Thoursies arkiv

Serierubrik			Seriesignum
BREV - KORRESPONDENS			E 1
Plats	Volym	Tid	Anmärkning
	1	1991-1996	<p>Serien förvarad i arkivkartong. Serien innehåller även kopior på utgående brev ifrån Ragnar Thoursie.</p> <p>Korrespondens mellan Inger Ring och Ragnar Thoursie</p>

ARKIV

Ragnar Thoursies arkiv

Serierubrik			Seriesignum
ARBETSMATERIAL			F 1
Plats	Volym	Tid	Anmärkning
			<p>Serien förvarad i arkivkartong om ej annat anges. Utdrag ur egna artikelmanus, skrifter, tidningsklipp, brev mm. Materialet spänner över lång tid, olika uppslag och är delvis odaterat.</p>
	1	spridda år	<p>Arbetsmaterial i mappar , numrerade 1-4. 1: Inledning; 2: Uppslag; 3: Ögonblick i förhistorien; 4: Övermodets år</p>
	2	spridda år	<p>Arbetsmaterial i mappar, numrerade 5-7. 5: Utrikes ärenden; 6: Kraftens år – arbetelefantens år – mödans år ; 7: Omeningens tid</p>
	3	spridda år	<p>Handskrivet litterärt arbetsmaterial, självbiografisk prosa som använts till <i>Ditt ord är ljus</i> (2001); materialet är delvis daterat 1981-85, 1989 o. 1999-2000. Jfr F1:5</p>
	4	spridda år	<p>Spritt arbetsmaterial, bl a handlingar benämnt ”notater” – historiska noter (daterade 1979-86); häri även material ur tidningen <i>Vi samlade av författaren</i> 1992; material om den frireligiöse ledargestalten Erik Johan Ekman (1842-1915) och om Jehovas vittnen</p>
	5	spridda år	<p>Självbiografiskt material benämnt <i>Exkurs En administratörs barndom</i> (1992,1996, men i stort odaterat)</p>
	6	spridda år	<p>Material till <i>Elefantsjukan</i>: häri ”Elefantövningar under arbetet” vari ingår handskrivna notiser och information om Max Weber och byråkratin, brev mellan R. Thoursie och Ola Agevall 1997; häri även materialet om Franz Lenert (1922-2001); även mapp kallad ”Första försök – Refus” (1993)</p>

ARKIV

Ragnar Thoursies arkiv

Serierubrik			Seriesignum
ARBETSMATERIAL			F 1
Plats	Volym	Tid	Anmärkning
	7	1957-2006	Samlat material om valloner och släkten Thoursie, häri även brev 1994 o. 1996; kopia på fadern Johan Algot Thoursies (1878-1968) opublicerade minnesanteckningar (1957ff); biografiska noteringar om system Emy Thoursie (1909-2006) och om brodern Harald Thoursie (1906-2006); modern Signe Thoursies minnesanteckningar (1967); häri även brevmaterial; materialet har använts till <i>Ditt ord är ljus</i> , jfr F1:1 - fotografier och samlade vykort överförda till F5:2
	8	1938-1980	Spridda år; egna anteckningar och texter; häri bl a en diskussion " <i>Varför just Berlin?</i> " - " <i>Tyskland mellan Molotov och Marshall</i> ", förld mellan redaktör Daniel Viklund (Berlin), docent Torvald Höjer, författarna Stig Dagerman och Ragnar Thoursie (1948); i denna arkivbox även handlingar ifrån F5 (förtecknade sist under F5)
	-	1988-1989	Arbetsmaterial till <i>Kråkorna skrattar</i> , häri även två diktböcker, se B1:10
	9	1992?	Sammanställt material ifrån anteckningsbok och noteringar (se F2:1) – tidigast ifrån 1992 – notis: "Kronan av snö"
	10	2004	Ragnar Thoursies föreläsningmaterial på litteraturvetenskapliga institutionen vid Göteborga universitet den 26 okt. 2004

Serierubrik ANTECKNINGSBÖCKER			Seriesignum F 2
Plats	Volym	Tid	Anmärkning
	1	1955 - 1980-talet	<p>Serien förvarad i arkivkartong. Materialet är delvis odaterat Anteckningar och noteringar, noveller och uppslag.</p> <p>Anteckningsböcker (6 st); häri även inklistrade brev och tidningsklipp; en anteckningsbok innehåller ”Diskussion på Harpsund 12-13/3 1955”</p>

ARKIV

Ragnar Thoursies arkiv

Serierubrik			Seriesignum
TIDNINGSARTIKLAR			F 3
Plats	Volym	Tid	Anmärkning
	1	1946-2007	<p>Serien förvarad i arkivkartong. Olika ämnessorterade handlingar, merparten av materialet odaterat.</p> <p>Tidningsartiklar, spridda år; häri en mapp kallad "Debatt om platsförmedl. AMS 91"</p>

ARKIV

Ragnar Thoursies arkiv

Serierubrik			Seriesignum
HANDLINGAR RÖRANDE ARBETSMARKNADEN			F 4
Plats	Volym	Tid	Anmärkning
	1	1961-1968	<p>Serien förvarad i arkivkartong. Volym 1 till 4 består av Ragnar Thoursie ämnessorterade handlingar (A-F) som rör arbetsmarknadsverket, arbetsförmedling och arbetsmarknadspolitik, merparten är tryckta skrifter där han medverkat. Se bilaga 1.</p> <p>A: Utredning om tjänstemannaförmedlingen 1961 B: Handbok om den nya arbetsmarknadspolitiken 1965-1968</p>
	2	1971-1983	<p>C: Genomförande av öppen förmedling 1971-1973 D: Datateknik till arbetsförmedling 1972-1983</p>
	3	1973-1984	E: Organisation och arbetsformer 1973-1984
	4	1950-1983	F: Övrigt 1950-1991
	5	1900-1991	<p>Kopior rörande E. Wavrinskys motioner i andra kammaren om arbetsmarknadspolitik 1900 och 1901; kopior ur Sociala meddelanden 1907-1934 rörande arbetsförmedling; häri även en kopia på artikel ur DN 1991-03-10 om arbetslöshet</p>

ARKIV

Ragnar Thoursies arkiv

Serierubrik			Seriesignum
ÖVRIGA ÄMNESHANDLINGAR			F5
Plats	Volym	Tid	Anmärkning
	1	1970-1994	<p>Serien förvarad i arkivkartong. Olika ämnessorterade handlingar, merparten av materialet odaterat.</p> <p>Inkomna manus/upsatser: * <i>1937 års arbetslöshets-sakkunnigas betänkande</i> (koncept, arbetet upphörde 1939; ej publicerat; ordförande var socialminister Gustaf Möller) (med notering av R. Thoursie 1970) * <i>Finns det djävlar i paradiset? – eller: blir alla frälsta?</i> av Jan Sandström (odaterad D2-upsats i religionspsykologi) * <i>Den lokala kreditmarknaden i Indien</i> av Richard Josefsson & Jonas Thoursie (D-upsats i statsvetenskap, 1994)</p>
	2	-	Fotografier och samlade vykortsmotiv – ifrån resa till Vallonien i Belgien ; har tidigare legat bland handlingarna i F1:7
	-	1951-1996	Spridda handlingar; bl a Boklotteriets stipendium 1951; specialerbjudanden för tidskriften Tidsbilden (1951) ; Tidningen Vi nr 4 maj 1992 (häri artikel med understrykningar om Muammar Khadaffi); Expressen extra tidning (om Palmemordet tio år efteråt) 1996 21/2; Stockholmstecknare nr 4 (Björn Jonsson) (1983), se F1:8

F4:1-5
HANDLINGAR RÖRANDE ARBETSMARKNADEN

F4:1

A: Utredning om tjänstemannaförmedlingen 1961

Effektivare arbetsförmedling för tjänstemän – utredning på Kungl. Maj:ts uppdrag verkställd av AMS i samråd med representanter för LO,SACO, SAF, SR och TCO (Stockholm, 1961) [SoU 1961:55]

B: Handbok om den nya arbetsmarknadspolitiken 1965-1968

Arbetsmarknadspolitik – betänkande avgivet av 1960 års arbetsmarknadsutredning (Stockholm, 1965) [SoU 1965:9]

Förändring och trygghet - Arbetsmarknadspolitik i tillämpning utgiven av AMS (1967)

Arbetsmarknadsverket och arbetsmarknadspolitiken 1 (Stockholm 1968) [SoU 1968:60]

Arbetsmarknadsverket och arbetsmarknadspolitiken 2 (Stockholm 1969) [SoU 1968:61]

Arbetsmarknadsverket: Arbetsvård (Stockholm 1969) [särtryck ur SoU 1968:61]

Tio ekonomer om arbetsmarknadspolitiken 3 (Stockholm, 1968) [SoU 1968:62]

F4:2

C: Genomförande av öppen förmedling 1971-1973

AMS – redovisning av försök med öppen förmedling utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen AMS rationaliseringsenhet, september 1971

Modifierad öppen förmedling – *utredning av arbetsgrupp inom arbetsmarknadsstyrelsens plenum* utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen, januari 1973

Kontakter med AF – *utredning rörande kontaktform med arbetsförmedlingen för försäkrade arbetslösa och arbetslösa med kontant arbetsmarknadsstöd* utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen, oktober 1973

D: Datateknik till arbetsförmedling 1972-1983

1972 ADB AF USA . ADB inom arbetsförmedlingen i USA . Rapport från en studieresa. Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (Stockholm, 1972)

1974 Arbetsförmedling med ADB-resurser. Rapport 1. En utvecklingsplan
Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (Stockholm, 1974)

1975 Arbetsförmedling med ADB-resurser. Rapport 2. Målstudie, verksamhet 1976/77
Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (Stockholm, 1976)

1977 Individuell platsförmedling. Rapport 3. Nuläge och utvecklingsplan
Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (Stockholm, 1977)

1978 Arbetsförmedling med ADB-resurser. Rapport 4. Förslag om utbyggt söksystem och modellkontor. Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (1978)

**F4:1-5
HANDLINGAR RÖRANDE ARBETSMARKNADEN**

1980 Arbetsförmedling med ADB-resurser. Rapport 5. Redovisning och planering av försök med ADB inom arbetsförmedlingen. Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (1980)

1980 Arbetsförmedling med ADB-resurser. Rapport 6. Försöksverksamhet 1979/80 och planering 1980/81 mm. Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (1980)

1981 Arbetsförmedling med ADB-resurser. Rapport 7. Försöksverksamhet 1980/81 och planering för 1981/82. Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (1981)

1983 Förslag till ADB-system för platsförmedling. Rapport 8. Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (1983)

Förslag till ADB-system för platsförmedling. Rapport 8. BILAGOR. Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (1983)

AMS förslag till ADB-system för platsförmedling. Rapport 8. SAMMANFATTNING Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (1983)

F4:3

E: Organisation och arbetsformer 1973-1984

1973 Arbetsförmedlingens organisation och arbetsformer. Allmänna riktlinjer fastställda av arbetsmarknadsstyrelsen (1973)

1974 ORG 74. Studiehandledning till riktlinjer för arbetsmarknadsförmedlingens organisation och arbetsformer. (1974)

1975 Arbetsförmedlingens biträdesbehov. Biträdesutredning. Rapport 1. (1975)

1976 Verksamhetsplanering för arbetsförmedlingen. Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (1976)

1977 Utökad platsförmedling – arbetsformer och planering. Arbetskompendium för regionkonferenserna hösten 1977

1980 PLOG huvudrapport. Arbetsförmedlingens framtida organisation. Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (1980)

1984 Slutlig uppföljning av PLOG utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (augusti 1984)

1984 Samtliga nummer av PLOG-bladet utgivna nov 1980-sept 1984. Utgiven av Arbetsmarknadsstyrelsen (1984)

F4:1-5
HANDLINGAR RÖRANDE ARBETSMARKNADEN

F4:4

F: Övrigt 1950-1991

1950 1950 års arbetsmarknadsförmedlingsutredning del I *Den offentliga arbetsförmedlingens organisation*

1953 Fackföreningsrörelsen och den fulla sysselsättningen utgiven av Landsorganisationen i Sverige. Organisationskommittén (Malmö, 1953)

1984 Den nya personalutbildningen inom AF/AMI

1985 OECD. Alternative Methods of Placement Operations.

1985 Aske kursgård samt planering och budgetering av personalutbildningen inom AMV. Utredning och förslag av Arbetsmarknadsstyrelsen (1985)

1986 Nya Grepp nr 1 oktober 1986 tidsskrift utgiven av AMS

1989 Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadspolitiken 1948-1982 - *några hållpunkter i utvecklingen – intervjuer med Bertil Rehnberg i januari 1989* av Ragnar Thoursie (1990)

1991 Ett fack växer sig starkt ST-AMS under 50 år (specialutgåva av Statstjänstemannaförbundets och Arbetsmarknadsstyrelsens medlemstidning 101:an) (Stockholm, 1991)

F4:5

Kopior på artiklar om arbetsförmedling och arbetsmarknadspolitik ur Sociala meddelanden 1907-1934

Kopior på motioner i andra kammaren av E. Wavrinsky om arbetsmarknaden år 1900 och 1901

Manus till "Departement och nämnder" av Bertil Olsson 19/7 1946 – utgör en sammanfattning av "Den offentliga arbetsförmedlingens framtida organisation, Motiv och förslag. Del II", SoU 1946

Artikel *En svensk demoraliserad underklass?* av Göte Bernhardsson & Claes Örtendahl ur DN 1991-03-10 (om arbetslöshet)